

โรคจากเหตุปัจจัยทางกายภาพ (Adverse health effect from physical hazard)

ปัจจัยทางกายภาพ ที่มีผลต่อสุขภาพ จำแนกหลายสาเหตุ เช่น อุณหภูมิ ความร้อน ความเย็น แสงแดด เสียงดัง แรงสั่นสะเทือน และภาวะความกดอากาศฯ ที่อาจเกิดขึ้นได้จากสภาพการทำงาน หรือสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม

ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544 – 2553 (ค.ศ. 2001 – 2010) มีรายงานผู้ป่วยได้รับอันตรายจากสาเหตุปัจจัยทางกายภาพ เฉลี่ยปีละ 2,614 ราย เสียชีวิต 33 ราย เฉลี่ย 3 ราย/ปี และมีแนวโน้มสูงขึ้น การรายงานสูงสุด ปี พ.ศ. 2552 (ค.ศ. 2009) 3,353 ราย อัตราป่วย 5.28 ต่อประชากรแสนคน และเสียชีวิตสูงสุดในปี พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) 12 ราย

ปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) มีรายงานผู้ป่วย 3,180 ราย อัตราป่วย 4.99 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 4 ราย (รูปที่ 1) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายงานสูงสุด 1,890 ราย ร้อยละ 59.43 ภาคใต้ 623 ราย (19.60) ภาคเหนือ 434 ราย (13.65) และภาคกลาง 233 ราย (7.32) เสียชีวิต 4 ราย อัตราป่วย 8.78, 7.04, 3.68 และ 1.08 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ (รูปที่ 2)

จังหวัดที่มีรายงานสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ อุดรธานี อัตราป่วยเท่ากับ 76.47 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา กระบี่ (52.14) ปราจีนบุรี (36.62) ภูเก็ต (24.38) สงขลา (22.81) อุบลราชธานี (20.07) เชียงใหม่ (16.44) ตาก (10.71) ลำปาง (8.12) และมุกดาหาร (6.79) (รูปที่ 3) พบผู้ป่วยตลอดทั้งปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2553 (รูปที่ 4)

Fig. 1 Reported Cases of Physical Hazard per 100,000 Population and Case fatality Rate, by Year, Thailand, 2001 - 2010

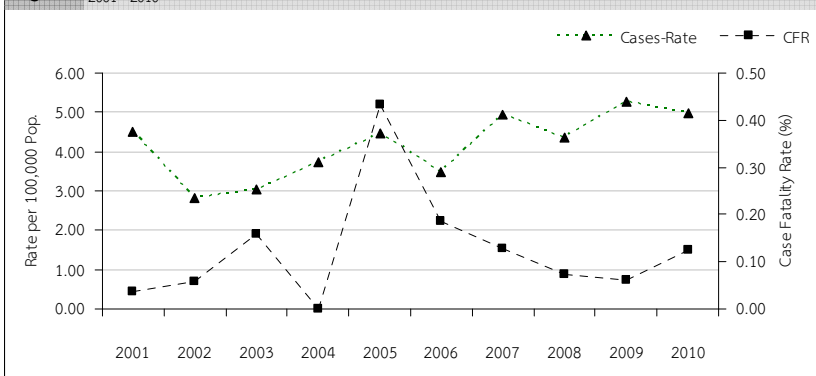


Fig. 2 Reported Cases of Physical Hazard per 100,000 Population, by Region, Thailand, 2006 - 2010

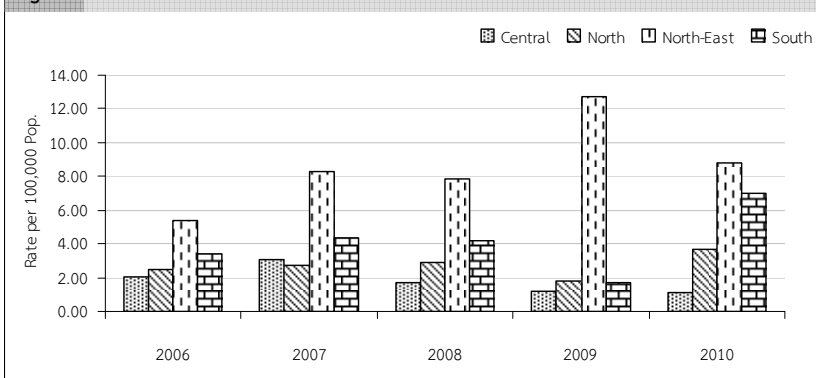


Fig. 4 Reported Cases of Physical Hazard by Month, Thailand, 2006 - 2010

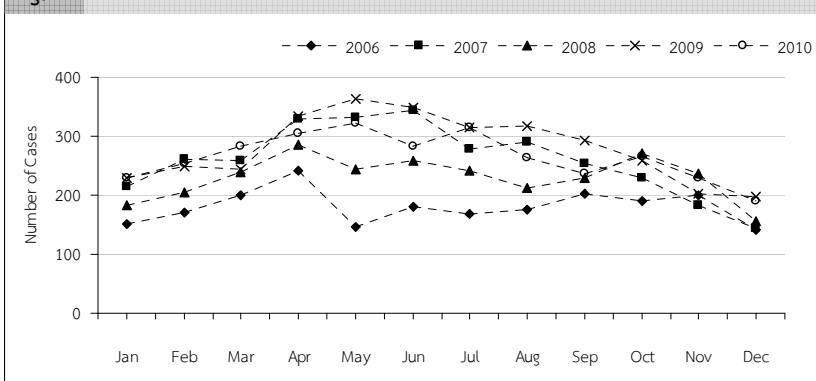
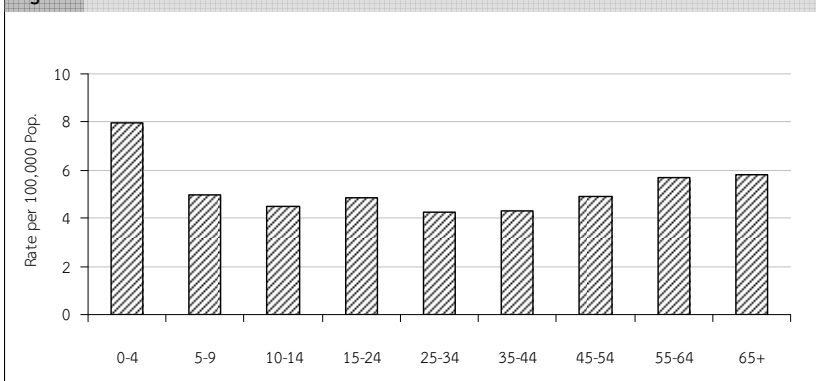


Fig. 5 Reported Cases of Physical Hazard per 100,000 Population, by Age-group, Thailand, 2010



ผู้ป่วยส่วนใหญ่ เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 69.18 โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป (28.36) สถานีอนามัย (1.64) โรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร (0.13) โรงพยาบาลเอกชน (0.47) และคลินิกวิชาการ (0.22) เป็นผู้ป่วยนอก (95.17) และรับไว้รักษาในโรงพยาบาล (4.83) จากรายงานเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม (506/2) จำแนกผู้ป่วยตามสาเหตุและปัจจัย ได้แก่ ภาวะความกดอากาศ 1 ราย ความร้อน 5 ราย ความเย็น 4 ราย การสูญเสียการได้ยินจากเสียงดัง 29 ราย

ผู้ป่วยสัญชาติไทย 3,311 ราย ร้อยละ 98.75 พม่า 5 ราย ลาว 2 ราย อื่นๆ และไม่ระบุ 35 ราย จำแนกเป็นเพศชาย 1,463 ราย ร้อยละ 46.0 และเพศหญิง 1,717 ราย (54.0) อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง เท่ากับ 1:1.2 อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ

26.51 รองลงมา คือ รับจ้าง (22.96) นักเรียน (20.88) อื่นๆ และไม่ระบุ (29.65) ผู้ป่วยกลุ่มอายุระหว่าง 0 – 14 ปี 726 ราย อัตราป่วย 5.79 ต่อประชากรแสนคน ในจำนวนนี้เป็นผู้ป่วยอายุระหว่าง 0 – 4 ปี 314 ราย 5 – 9 ปี (201) และ 10 – 14 ปี (211) และ 15 ปีขึ้นไป 2,454 ราย อัตราป่วย 4.96 ต่อประชากรแสนคน (รูปที่ 5)

สรุป โรคเหตุปัจจัยทางกายภาพในประเทศไทยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มสูงขึ้น แต่อัตราป่วยตายลดลง ปัญหาการรายงานโรคจากสาเหตุปัจจัยทางกายภาพ คือ การชักประวัติ การรายงานสาเหตุไม่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถจำแนกสาเหตุปัจจัยที่ก่อโรคได้

ผู้เรียบเรียง

พรรณนา เหมือนผึ้ง และแสงโสม ศิริพานิช

